

RAPORT ȘTIINȚIFIC

Titlul proiectului:

*Tranziția de la universitate la muncă.
O cercetare calitativă a supra-calificării tinerilor în România*

Numărul proiectului: PN-III-P1-1.1-TE-2016-0368; Număr de contract: 12/2018

Perioada de raportare: Ianuarie 2019- Decembrie 2019

Director: conf. univ. Maria-Carmen Pantea

ETAPA 2	ACTIVITĂȚI	REZULTATE PLANIFICATE
Pregătirea și derularea cercetării calitative. Începerea diseminării	A2.1. Participarea la doua școli de vară/ training-uri.	R1. Participarea la doua școli de vară / training-uri.
	A2.2. Pregătirea procesului de colectare a datelor calitative	R2. O strategie de etica R3. Șase ghiduri de interviu preliminar R4. Șase interviuri pilot R5. Minim 70 de interviuri cu absolvenți supra- calificați
	A2.3. Culegerea și analiza datelor calitative	R6. Minim 40 de interviuri cu angajatori/personal de resurse umane, agenți de ocupare a forței de muncă, decidenți ai Comisiei Europene și din Romania, consilieri de carieră în trei regiuni cu evoluții economice diferite.
	A2.4. Realizarea unei prelegeri la o universitate europeană	R7. Toate interviurile transcrise <i>verbatim</i> și analizate în NVivo
	A2.5. Prezentări la doua conferințe internaționale	R8. Cinci interviuri codate dublu R9. O prelegere la o universitate Europeană
	A2.6. Coordonarea unui workshop pe tema supra-calificării în cadrul unei conferințe a ESA	R10. Prezentări la doua conferințe internaționale R11. Un workshop pe tema supercalificării în cadrul unei conferințe a ESA
	A2.7. Întâlniri de proiect	R12. Trei întâlniri de proiect

Obiectivele cercetării sunt organizate pe doua paliere. În primul rând, ea si-a propus explorarea perspectivelor pe care le au asupra traiectoriei profesionale, absolvenții angajați sub nivelul lor de calificare („supra-calificați”) și generarea unei tipologii a perspectivelor acestora. Un al doilea palier s-a concentrat pe explorarea definiției supra-calificării din perspectivele reprezentanților angajatorilor/ a persoanelor cu roluri de management și a celor care fac consiliere de carieră. Toate activitățile care țin de pregătirea și derularea cercetării calitative au fost subordonate acestor obiective.

Pe baza feedback-ului primit de la participanții la seminarul de cercetare al Departamentului de Sociologie UBB la o prezentare publică a proiectului (Octombrie 2018), am decis că e necesară concentrarea muncii de teren într-o zonă economică precisă. În urma considerării unor alternative (industria de retail/ studiul de caz al unui centru universitar/ zona de ‘customer support’), am decis ca aceasta din urmă e suficient de distinctă pentru oferi adâncime de analiză. Pe parcursul desfășurării interviurilor, am descoperit o mare heterogeneitate în ceea ce privește tipologia de activități/ profilul și mărimea companiilor/ gradul de pregătire necesar/ competențe cerute de angajatori/ posibilitățile de promovare etc. Pe baza interviurilor cu diverși actori sociali, cercetarea încearcă să cartografieze particularitățile supra-calificării în serviciile de ‚suport clienți’ din România.

Activitățile de diseminare a rezultatelor preliminare și-au propus obținerea feedback-ului de la diferite comunități științifice/ profesionale, verificarea ipotezelor generate și revizuirea procesului de culegere și interpretare a datelor. Ele vor continua în Etapa 3, axată pe realizarea de publicații. Secțiunea următoare va prezenta stadiul de realizare a activităților propuse.

A2.1. Participarea la două școli de vară / training-uri

Proiectul a urmărit dezvoltarea profesională a membrilor echipei și a susținut participarea acestora la evenimente destinate perfecționării în arii relevante pentru proiect și pentru parcursul profesional.

Alina Silian a participat la *Research methods symposium „Researching (In)Equalities at Work’* la Alliance Manchester Business School (Aprilie, 2019). Simpozionul a răspuns nevoii doctoranzilor de a cerceta inegalitățile la locul de muncă pe baza unor metode inovatoare, care le depășesc pe cele cuprinse în mod tradițional, în manualele de cercetare. Evenimentul a explorat moduri de utilizare a datelor secundare în analiza și cercetarea primară a temelor considerate ‘sensibile’ la nivel organizațional. Simpozionul a inclus prezentări ale cercetătorilor de la Manchester Business School, ale experților din mediul economic și ale reprezentanților sindicatelor din Anglia **(R1)**.

Alina Silian a participat la programul *FUTURE - Construiește cu pasiune* al ReImagine Education, ediția Office Depot (Cluj Napoca, Octombrie-Decembrie 2019). Programul a inclus (i) o sesiune de training împreună cu angajatori pentru a înțelege nevoile de pe piața muncii în ceea ce privește tinerii care se angajează la primul loc de muncă; (ii) o sesiune de training axată pe noi metode de predare; (iii) o sesiune de training furnizată de compania Office Depot adresată cadrelor didactice din program. Programul s-a adresat cadrelor didactice din învățământul superior și studenților **(R1)**.

Gonzague Isirabahenda a participat la o sesiune de instruire baze de date E-INFORMATION: *Accesul la literatura științifică de cercetare*, organizată de Asociația Universităților, Institutelor de Cercetare-Dezvoltare și Bibliotecilor Centrale Universitare din România “Anelis Plus” și SC E-nformation SRL (Martie, 2019) **(R1)**.

Gonzague Isirabahenda a participat la un curs online despre modul de utilizare NVivo, oferit de Alfasoft, companie dezvoltatoare a programelor de analiza computerizata a datelor calitative (Mai, 2019) **(R1)**.

Gonzague Isirabahenda a participat la trainingul *Scrierea și publicarea de articole științifice și respectarea deontologiei și eticii în cercetare*, oferit de Universtate Babes-Bolyai, eveniment organizat în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2018-0057 Educație de calitate la UBB (Iunie, 2019) **(R1)**.

Gonzague Isirabahenda a participat la Seminarul Științific Studentesc ,Educație de calitate prin cercetare participativă în spațiul rural' Ediția I – Șugag, organizat de Centrul de Cercetări Sociologice al Universității „1 Decembrie 1918" din Alba Iulia (Septembrie, 2019) **(R1)**.

Maria-Carmen Pantea a participat la cursul online al Băncii Mondiale 'The Future of Work: Preparing for Disruption' (Octombrie 2019). Pornind de la 2019 World Development Report, cursul a explorat modurile în care inteligența artificială și noile modele de business schimbă lumea muncii. Conținutul a fost relevant în contextul proceselor de automatizare a serviciilor de *suport clienți* **(R1)**.

A2.2. Pregătirea procesului de colectare a datelor calitative

Pregătirea procesului de colectare a datelor calitative a constat în (1) elaborarea unei strategii de etică; (2) elaborarea de ghiduri de interviu distincte pentru diferite categorii de participanți (tineri angajați, personal din management și HR) ; (3) explorarea mediului economic din diferite regiuni de dezvoltare pentru identificarea posibilităților de interviu; (4) pilotarea a șase interviuri; (5) revizuirea ghidurilor de interviu (proces continuu).

Strategia de etică reglementează aspectele legate de procesul de colectare și utilizare a datelor în cadrul proiectului. Ea a fost elaborată în martie 2019 și asumată de toți membrii echipei **(R2)**. Structura ei cuprinde: (1) Obținerea consimțământului informat al participanților; (2) Elemente de etică în culegerea datelor; (3) Protejarea datelor cu caracter personal ale persoanelor intervievate și ale companiilor; (3) Utilizarea informațiilor din proiect în timpul și după finalizarea proiectului; (4) Elemente de etică în managementul echipei.

Ghidurile de interviu preliminare au fost elaborate în martie 2019, discutate în echipă și revizuite pe parcursul procesului de colectare a datelor **(R3)**. Temele incluse în ghidurile cu tinerii au vizat: procesul de luarea a deciziei cu privire la facultate; percepția lor cu privire la 'jobul ideal' și așteptările angajatorilor; experiențe anterioare de muncă; proiecții de viitor. Ghidurile de interviu cu 'angajatori' (reprezentanți ai companiilor, persoane cu rol de management și HR, recrutori) au cuprins următoarele teme: recrutarea și modalitățile de selecție a personalului în serviciile de suport clienți; sarcinile presupuse de munca în serviciile de suport clienți și posibilități de progres în firmă/ industrie; procesul de adaptare a tinerilor absolvenți; opinii despre învățământul superior și relația sa cu piața muncii; transformări recente pe piața muncii și anticiparea unor tendințe în viitorul apropiat.

Echipa a explorat mediului economic din diferite regiuni de dezvoltare pentru a identifica posibilități de interviu. În România, activitățile de suport clienți sunt concentrate în marile centre universitare, în principal datorită dezvoltării economice din aceste orașe și a posibilităților crescute de angajare a persoanelor care vorbesc o limba străină. Au fost pilotate șase interviuri în Cluj Napoca **(R4)**, cu informatori-cheie: persoane cu experiență îndelungată în recrutare și tineri angajați cu o înțelegere structurală a transformărilor din domeniul suport clienți. Pe baza interviurilor pilot s-a realizat prima revizuire a instrumentului de cercetare. Revizuirile ghidurilor de interviu au fost procese continue, simultane cu procesul de culegere și de interpretare a datelor.

A2.3 - Culegerea și analiza datelor calitative

Au fost desfășurate 70 de interviuri cu absolvenți angajați în servicii de suport clienți în companii din regiuni de dezvoltare diferite (R5) și 40 de interviuri cu angajatori/ personal HR/ recrutori de la firme specializate, consilieri de carieră în regiuni cu evoluții economice diferite (Nord-Vest, Sud, Sud-Est, Vest, Centru și Regiunea București – Ilfov) (R6). Membrii echipei au participat la doua Târguri de Cariere la Cluj Napoca (Martie, 2019), la sesiunile de *public speaking*: ‘Bad Workdays’ (Martie 2019), la workshopul: ‘AI and Society - Are we ready for the disruptive impact of AI’. De asemenea, au avut loc doua întâlniri cu oficiali ai Comisiei Europene la DG-GROW pe tema învățării antreprenoriale în contexte alternative învățământului secundar și terțiar (Iulie și Septembrie, 2019). Toate interviurile și notițele de teren au fost transcrise *verbatim* și introduse în NVivo (R7).

Procesul de analiză a datelor a început prin identificarea unor teme generate în interviuri. Acestea se refera la: (i) noțiunea de competențe *tehnice* și competente *soft*; (ii) eterogenitatea industriei de servicii de suport clienți; (iii) importanța unui element de autonomie în proiectarea imaginii despre piața muncii; (iv) impactul perceput al tehnologiei; (v) posibilități percepute de progres în firma și în industrie; (vi) rolul retrospectiv al educației superioare. Procesul de interpretare a început prin codarea dublă a cinci interviuri, pentru creșterea validității interpretării (R8).

A2.4. Realizarea unei prelegeri la o universitate europeană

O prezentare a proiectului e programată pentru Ianuarie 2020 la University of Huddersfield, UK (R9).

A2.5. Prezentări la doua conferințe internaționale

Maria-Carmen Pantea a realizat o prezentare la a 14-a conferința ESA ‘Europe and beyond: boundaries, barriers and belonging’, Manchester (August, 2019). Titlul prezentării: ‘Graduates’ over-qualification. Performing the border of precarious employment in Romania’s call centers’, Research Network Youth and Generation, Workshop: Employment, unemployment, under-employment (R10).

Maria-Carmen Pantea a realizat o prezentare despre învățământul profesional și tehnic din România la ‘The Duke of Edinburgh’s International Award Regional Conference - Europe, Mediterranean and Arab States’, Cluj-Napoca (Iulie, 2019) (R10).

Gonzague Isirabahenda a participat la conferința ‘Work, Industry, Robotization’ organizată de Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Departamentul de Sociologie, UBB (Iunie, 2019). (R10).

Gonzague Isirabahenda a participat la conferința ‘Tendințe ale cunoașterii și dezvoltării sociale în secolul XXI’, organizată de Departamentul de Științe Sociale al Universității, 1 Decembrie 1918’ din Alba Iulia în colaborare cu Institutul de Cercetare a Calității Vieții (Octombrie, 2019). Titlul prezentării: ‘A conceptual understanding of graduate underemployment in Romania’ (R10).

Maria-Carmen Pantea a participat la UNESCO-UNEVOC Virtual conference on ‘the future of TVET teaching and learning’ (Octombrie 2019) și UNESCO-UNEVOC Virtual conference on AI în education and training (Noiembrie, 2019). MC Pantea este membră UNEVOC din 2015 (R10).

A2.6. Coordonarea unui workshop la conferința a European Sociological Association

Maria-Carmen Pantea a coordonat workshopul 'Housing transitions', Research Network Youth and Generation în cadrul celei de a 14-a conferințe a [European Sociological Association](#), '[Europe and beyond: boundaries, barriers and belonging](#)', Manchester (August, 2019) **(R11)**.

Alina Silian a moderat workshopul 'Continuous Vocational Education and Training' la '[The 3rd International VET Conference - Crossing Boundaries în Vocational Education and Training: Pedagogical concerns and market demands](#)' València, Spania (Mai, 2019) **(R11)**.

A2.7. Întâlniri de proiect

Echipa a avut patru întâlniri pe parcursul anului, dedicate exclusiv managementului de proiect. Temele discutate s-au referit la pregătirea activității de colectare a datelor, normele de etică, revizuirea periodică a instrumentelor și explorarea temelor importante generate în munca de teren **(R12)**. [Pagina de internet a proiectului](#) a fost actualizată. Ea este redactată în limba engleză și cuprinde sursa de finanțare, codul proiectului, nr. de contract, titlul proiectului, descrierea proiectului, o prezentare a membrilor echipei, rezultatele realizate și rapoartele care prezintă stadiul și rezultatele obținute.

În plus, au fost derulate alte câteva activități. În 2019, Maria-Carmen Pantea a contribuit la un proces de informarea politicilor publice cu privire la tineret și angajabilitate la nivel european. Procesul a fost coordonat de Youth@Work Strategic Partnership care este un consorțiu format din unsprezece Agenții Naționale Erasmus + în domeniul tineretului și patru centre de resurse SALTO-YOUTH. Parteneriatul propune crearea de sinergii între diferite activități și măsuri de sprijin în domeniile angajabilității tinerilor și antreprenoriatului în contextul Programului Erasmus+ și al Corpului European de Solidaritate. MC Pantea a participat la o dezbatere pe tema angajabilității și antreprenoriatului tinerilor, găzduită de Agenția Națională de Tineret a Spaniei și a răspuns invitației de a scrie, împreună cu Dr. Dunja Potočnik, o carte referitoare la rolul învățământului nonformal (*youth work*) în promovarea angajabilității și a antreprenoriatului. Procesul a cuprins și o cercetare cantitativă la care au răspuns peste 400 de participanți din comunitatea lucrătorilor de tineret, din sectorul *policy* și de business. Cartea *Employability revisited. Mapping the role of youth work in the field of youth employability and entrepreneurship* a fost publicată de Agențiile Erasmus+ ale Spaniei și Turciei. Este o publicație destinată informării politicilor de tineret care se adresează sectorului *youth work*. În Iunie 2019, Maria-Carmen Pantea a prezentat rezultatele studiului la conferința de lansare a [Youth@Work Strategic Partnership, Istanbul](#).

De asemenea, Maria-Carmen Pantea a contribuit la redactarea publicației *Youth research: the Essentials*, a EU-CoE youth partnership (2019). În 2019 Maria-Carmen Pantea a fost proposal reviewer pentru the 27th [International Conference of Europeanists](#) 'Europe's Past, Present, and Future: Utopias and Dystopias', University of Iceland (aria tematica: Family/ Childhood/ Youth; Technology; Varieties of Capitalism; Labor and Labor Unions) și pentru [European Conference for Social Work Research](#), București 2020. De asemenea, a sprijinit the European Training Foundation în desfășurarea unui *evidence-based review* în cadrul [Torino Process](#) (un demers participativ care conduce la o analiză *evidence-based* a politicilor din domeniul învățământului profesional dintr-o țară).